ANTALYA

Sırrın Kırkgözler'i

Türkiye'nin bilinen en büyük yeraltı su sistemlerinden birine hayat veriyor Kırkgözler. Toroslar'ın berrak suları Antalya'daki bu mağaralardan kaynayarak çıkıyor ve yeraltına batıyor. On beş kilometre sonra kendini gösteriyor ve tekrar batıyor. Üç kilometre ötede, Düdenbaşı'nda son defa yeryüzüne çıkıyor ve akışını denize dek sürdürüyor. Atlas ekibi, Düden Şelalesi'nden gürültüyle Akdeniz'e dökülen bu suyun yolculuğunu izledi, kaynağında oluşan göllere daldı.

YAZI: ALİ ETHEM KESKİN-ALİ YAMAÇ / FOTOĞRAFLAR: ALİ ETHEM KESKİN

Önemli bir kısmı yeraltında olmak üzere uzun bir yol kat ederek Düden Şelalesi'nden Akdeniz'e dökülen suyun kaynağı Kırkgözler mevkiinde. Buradaki kaynaklardan çıkan su, Pınarbaşı kaynağı ile birleştikten sonra bir nehre dönüşür. Kırkgözler III Mağarası'ndan çıkan berrak ve soğuk sular el değmemiş bir şualtı ormanını andıran bitkilerin arasından süzülerek akar. Tatlı su sarmaşıkları ise derenin yüzeyini kaplayacak şekilde yayılır. Böylece ortaya doğal bir şualtı tüneli çıkar.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Antalya'nın Geleceği

Kırkgözler, Antalya için çok önemli. Çok hızlı bir büyüme sergileyen kentin içme suyu ihtiyacı giderek büyüyor. Bu ihtiyacı karşılayacak kaynak sularının önemli bir kısmı ise tünellerle Antalya civarından denize akıyor. Dolayısıyla da kentin yeraltı su sistemine göre yapılanması önem kazanıyor. 1966 yılında başlatılan ve Karst Dive adı verilen proje ile hem bölgedeki su potansiyelinin belirlenmesi, hem de kontrolsüz akan yeraltı sularının anlaşılması ve bu suların Antalya altından akarken ne kadar kirlendiğinin belirlenmesi hedeflenmişti. Proje çalışmaları sırasında Kırkgözler Suluin Mağarası önemli keşiflere sahne olmuştu. Arkeolojik kalıntılarla karşılaşılması üzerine Suluin Mağarası halka kapatıldı ve arkeolojik çalışmalar başlatıldı.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Kırkgözler havzasında yapılan dalışlar, kimi anlarda açık denizlerde oluşabilecek görüntülere sahne oldu. Mağara dalgıcı Doruk Dünçar Dişli'yi sazancık balığı sürüsü içinde yüzerken gösteren bu fotoğraf işte bu anlardan biriydi. Dişi sazancıklar Kırkgözler II Mağarası'ndan doğal bir sığınak olarak faydalanıyor (solda). Pınarbaşı ve Kırkgöz kaynaklarından doğan sular birleşerek Antalya traverten taraçası boyunca akıyor. Kırkgözler'e adını veren pınarlar çıktığı noktalarda geniş bir göl oluşturuyor. Ancak suya döşenen tuğlalar bu doğal güzelliğe gölge düşürüyor. Tuğlalar balık yemi olarak kullanılmak için yetiştirilen kurtçuklara ev sahipliği yapıyor (üstte).

Bir belgesel film seyrediyorum. Filmde bir dalış ekibi kalır sırtına yüklenmiş dalış tüpleri ve diğer malzemeler eşliğinde arazide yol alıyor. Daha sonra billur gibi bir göletin kıyısına ulaşıyorlar. Berrak göl, yüzeyine yayılan harika nilüferlerle daha da güzel. İki dalgıç hazırlanıp gölette dalışa başlıyorlar. Bu sıradan bir dalış değil: Bir mağara dalışı. Göletin kıyıya yakın kısmında bulunan bir sualtı mağarası burası. Dalgıçlar mağaranın içinde ilerledikçe kamera geriye dönük olarak yüzeyi gösteriyor. Derine inildikçe nilüferlerin o etkileyici görüntüsü daha da artıyor. Filmin bundan sonraki bölümleri teknik ölçümlerin yapılması şeklinde sürüyor ve bir süre sonra bitiyor.

Sanayi dalgıcı arkadaşım Enes Edis'in Yugoslav bir ekip ile yaptığı profesyonel bir çalışmanın video filmini izlediğimde 1992 yılı sonlarıydı. O tarihte bu dalışın yapıldığı yeri Enes Edis bana söylemedi. Aradan yıllar geçti, geçen zaman içinde belki yüzlerce kişiye bu mekânı tarif ederek bulmaya çalışıp durdum. Ancak nafile. Bana gösterilen yerler filmde gördüklerime hiç uymuyordu. Ancak 2004 yılında, Enes Edis'i yeri söylemesi için son bir kez zorladığımda öğrenebildim bu gizemli mekânı: Kırkgözler II Mağarası...

Film, elektrik üretimiyle uğraşan bir şirket için çekilmişti. Meğer şirket, Kırgözler'den çıkan suyun peşindeymiş. O tarihlerdeki çalışmayı da Kırgözler Mağarası'ndaki suyun kapasitesi hakkında bilgi toplamak için yaptırmışlar. Sonunda da Kırkgözler'in ağzına su toplama pompa tesisi inşa edilmişti. Bu da benim 17 yıllık hayalimin yıkılması demekti. Zira mağaranın ağzına boşaltılan beton yüzünden, filmdeki görüntüleri, örneğin mağaranın derinlerinden bakıldığında o güzel nilüferleri görmek mümkün değildi artık. Ayrıca gölün eski fotoğraflarına bir göz atıldığında çok daha geniş bir alanın su ile kaplı olduğu görülüyor. Oysa şimdi durum farklı. Gerek bölgeden çekilen su, gerekse Burdur-Antalya karayolu ile Yağca köyü arasında yapılan yol nedeniyle Kırgözler ve Pınarbaşı kaynakları birbirinden ayrılmıştı ve sanki birbirinden bağımsız iki ayrı su havzası izlenimini veriyordu.

Çubuk Boğazı'ndan Antalya'ya doğru inerken önümüze 30 kilometrelik bir düzlük çıkıyor. Yolculuk boyunca bize eşlik eden Toros Dağları'nın kireçtaşları bu noktada bir anda yok oluyor; kireçtaşlarının yerini kilometrelerce uzanan bir düzlük alıyor. Bu düzlük Antalya'ya, denizin önündeki falezlere kadar uzanıyor. Eğer dikkatli bir yolcu iseniz aslında bunun tek bir düzlük olmadığını, Antalya'ya kadar birbirlerinden kesin şekilde ayrılmış yükseltilere sahip üç farklı taraça düzlüğü olduğunu fark edersiniz. Burası Antalya'nın traverten düzlüğüdür. Çubuk Boğazı'nın inişinde denizden 300-290 metre civarında olan yükseklik, bir sonraki taraçada 210-205 metreye

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Kırkgözler'in hayat verdiği bitkilerden biri nilüfer çiçeği (*Nyphaea alba flora*). Kırkgözler III Mağarası çıkışında bu çiçeğe sık rastlanıyor. Nilüferler genellikle yavaş akan irmak kenarlarında, göl, gölet ve bataklıklarda yetişir. Kökleri suyun altındaki toprağa yerleşmiştir, yaprak ve çiçekleri su üzerindedir. Yeniceneyi sembolize eden nilüfer çiçeğinin yaprakları yuvarlak bir tepsi şeklinde sadece sap kısmı hafif dar üçgen şeklinde açıktır. Yaprakların alt kısmı kahverengimsi veya kırmızımsı renkte, üst yüzeyi koyu yeşildir. Sualtındaki sapı bazen 2,5-3 metreyi bulabilir.

düşer. Varsak kaynaklarının yer aldığı üçüncü taraça ise 100 metre irtifadadır.

Batıda Boğa Çayı, doğuda ise Aksu Çayı'nın taşıdığı alüvyonlarla zaman içinde yok olan bu taraçalar Antalya önlerinde, denizin dibinde de devam eder. Burada denize 30-40 metre yüksekliğinde falezlerle inen travertenlerin denizin derinliklerinde de devam ettiği gözlenir. Oysa traverten deniz altında oluşmaz; bu da, travertenlerin son Buz Çağı'ndan önce de var olduğunun ve Akdeniz'in yükselmesi ile bazı taraçaların sular altında kaldığının ispatı sayılıyor.

Traverten, karbonatlı minerallerle oluşan bir tür çökelti kayaçtır. Suda bulunan kalsiyum karbonatın çökelerek kalsiyum bikarbonat haline dönüşmesi sonucu oluşur. Hemen hemen tümüyle karbondioksit açısından zengin suların kireçtaşlarından geçerken bu kayaçlardaki karbonatı çözmesi sonucu açığa çıkar.

Antalya traverten taraçalarının toplam yüzölçümü 500 kilometrekareden fazladır. Yapılan araştırmalar sonunda kalınlığının ise 150-200 metre civarında olduğu anlaşıldı. Sadece bu veriler göz önüne alındığında bile bahsettiğimiz traverten miktarının büyüklüğü anlaşılır. Tüm araştırmalara karşın, bu denli büyük miktardaki travertenin varoluş sebebi ve taraçaların bu basamaklı yapısı hâlâ tartışmalı. Bugüne dek birçok jeolog bu traverten taraçalarının oluşumuna Düdensuyu'nun etken olduğunu düşündüler. Fakat araştırmacıların kesin bir cevap veremediği soru, bu nehrin nasıl olup da bu denli büyük bir alana yayılmış travertenleri oluşturabildiğidir.

Düdensuyu, Kırkgöz ve Pınarbaşı kaynaklarından çıkıyor, birleşerek bir nehir halini aldıktan hemen sonra, iki kilometre ötede Büyükl Düdeni'ne bütüyor. Burası Anadolu'da bulunan en büyük düdenlerden birisi ve bu düdene boşalan su miktarı, mevsimine bağlı olarak saniyede 10-30 metreküp kadar. Düdensuyu yaklaşık 15 kilometre kadar yeraltında aktıktan sonra Varsak karst kuyularında kendini gösteriyor. Bu noktada, çöküntünün bir tarafından yerüstüne çıkan nehir 100 metre sonra başka bir düdene batıyor; üç kilometre kadar sonra Düdenbaşı denilen noktada sifonlu olarak ve son defa yeryüzüne çıkıyor.

Berrak akan Kırkgözler Deresi, pek çok canlıya da ev sahipliği yapıyor. Derenin en çok görülen canlısı ise tatlı su kaplumbağası.

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Toroslar'dan süzülerek gelen sular Kırkgözler İlk Mağarası'ndan çıkarak gün yüzüne kavuşur. Bu suyun kullanılması için 1990'lı yıllarda buraya su pompaları yerleştirilmiş ve boru hattı çekilmişti. Ancak suyun aşırı kireçli olması nedeniyle pompalar devre dışı kaldı.

Bundan sonraki yolculuğu 12 kilometre daha sürüyor ve Düden Şelalesi adı ile Akdeniz'e dökülüyor. Türkiye'nin şu ana dek bilinen en büyük yeraltı su sistemlerinden birisi işte bu.

Traverten, yapısı itibarı ile gözenekli, delik deşik bir kayaçtır. Düdensuyu gibi bir nehrin bu traverten yatağı içindeki yolculuğu sırasında zaten gözenekli olan bu kayacı iyice aşındırarak büyük mağaralar oluşturduğu düşünülüyor. Ama öte yandan, ne Büyükl Dödeni, ne de Varsak Düdeni sualtı mağaracılığı yapmak için uygun yerler. Bu noktalarda nehrin yüksek debisi bu tür bir araştırmayı son derece tehlikeli hale getiriyor.

Kırkgöz ve Pınarbaşı kaynakları, Türkiye'nin bu en büyük yeraltı su sisteminin yeryüzüne çıktığı ilk noktadır. Bu büyük sistemin kuzeye doğru devamı veya nereden geldiği hakkında henüz hiçbir fikrimiz yok. Bu yeraltı suyunun Toroslar'daki düdenlerden, Kestel, hatta Korkuteli civarında bulunan havzalardan beslendiği düşünülse de, Toroslar'ın batı kısımlarından uzun mesafeli boya deneyleri yapılmadıkça bunu bilebilmemiz mümkün değil.

Ne taraçalarda, ne de kuzey kesimlerde şimdilik bir yeraltı su sistemi araştırması yapılabileceğini fark eden mağaracılar, 1990'lardan sonra Düdensuyu'nun, Kırkgözler ve Pınarbaşı'ndaki kısımlarını incelemeye başladılar. Bu çalışmalar, hem traverten taraçalarının kireçtaşı ile buluştuğu noktalarda yer alan kuru mağaraları keşfederek, hem de Kırkgözler'de dalışa olanak veren kısımları inceleyerek sürdü.

İlk keşifler çarpıcı idi: Düdensuyu, Toroslar'ı geçerek gelmesine karşın bu bölgedeki birçok farklı havzadan da besleniyordu. Birçok düden bu sisteme su sağlıyor, yağmur suları birçok farklı noktadan yeraltına iniyordu. Öte yandan, bu traverten taraçalarının altında tahmin edilenden çok, ama çok daha büyük bir yeraltı su havzası vardı. Jarrod Jablonski ve Todd Kincaid'in 1995 yılında ATLAS dergisi desteğinde (ATLAS, Şubat 1996 sayısı), SAD ve Hacettepe Üniversitesi / UKAM ile işbirliği içinde yürüttükleri çalışmalar sonunda bulunan yeraltı su

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Kırkgözler'de, kuzeydoğudan güneybatıya doğru, kireçtaşı içinde yan yana dizili birçok mağara bulunuyor. Tabak I Mağarası da bunlardan biri. Bölgedeki mağaraların araştırmaları 1995-96 yıllarında Mağara Araştırma Derneği (MAD) tarafından tamamlandı. Halen arkeolojik araştırmaları süren Karain, Öküzini gibi bu mağaralarda her geçen yıl yeni keşiflere imza atılıyor. Ayrıntılı bilgi için: www.aspeg.org.fr

rezervi her türlü tahmini ötesinde çıktı.

Öte yandan, son yıllarda Kırkgözler civarında birçok yeni kuru mağara bulundu. Bunlar arasında, çoğu 1995-96 yıllarında Mağara Araştırma Derneği (MAD) tarafından araştırılan Tabak mağaraları önemli bir yer tutmaktadır. Bölgede, kuzeydoğudan güneybatıya doğru, kireçtaşı içinde yan yana dizili birçok mağara mevcuttur. Bir kısmı uzun yıllardır bilinen, hatta yoğun arkeolojik araştırmalara sahne olan Karain, Öküzini gibi bu mağaralara her geçen yıl yeni keşifler ekleniyor. Ancak travertenin kireçtaşı ile birleştiği kontak noktalarda yer alan bu mağaraların henüz hiçbirisinde su tablasına kadar inilemedi, traverten içinde yer alan devasa su havzası ile bu kuru mağaralar arasında bir bağlantı kurulamadı. Yine de, gelecek yıllarda yepyeni keşiflerle yardımcının bu en önemli yeraltı su havzasının sırlarının çözülebileceğini ümit edebiliriz.

Kırkgözler'in gizemi 1995'te yapılan "Karst Dive" projesi sırasında ortaya çıkartıldı. O tarihte amaç mağaranın derinliklerini keşfetmekti. Peki ya Kırkgözler mağaralarının çıkışları? Oysa burada da keşfedilecek çok şey var. O billur gibi sularda bambaşka bir yaşam bütün sürüyor. Bitki varlığı çok zengin. Nilüferler ve sualtı sarmaşıkları birçok canlının rahatlıkla yaşayabilmelerine olanak sağlıyor. Tatlısu kaplumbağaları, dişli sazancık, kurbağalar, tatlı su yengeçleri ve tatlı su yılanları bu havzanın yerlileri arasında yer alıyor.

Anadolu'nun birçok yöresinde "göz" kelimesi halk dilinde su kaynağı anlamına kullanılır. Kırkgözler de onlarca noktadan kaynayan su kaynağına ithafen bu ismi almış. Bu alan, yüzlerce tür kuş, binlerce tür bitkiye ev sahipliği yapan Akdeniz'in çok önemli doğal alanlarından biri sayılıyor. Bu doğa mucizesi kaynaklardan birçok belde ve köyün içme suyu karşılanıyor, binlerce dönüm tarım alanı sulanıyor ve ayrıca elektrik üretiminde de faydalanılıyor.

Toroslar'ın eteğinden doğan Kırkgöz kaynağı 2.5 kilometrelik bir yatağa yayılarak küçük bir göl oluşturuyor. Başta Antalya'nın ve Döşemealtı'ndaki 10'dan fazla köyün hem içme suyu hem de sulama ihtiyacını karşılıyor.

Dünyaca ünlü, doğal güzelliği ile her yıl 250 bin dolayında turist çeken Düden Şelalesi'nin de ana besleyicisi olan Kırgöz su kaynağının başlangıç noktasında bulunan Pınarbaşı mevkiinde son zamanlarda hoş olmayan şeyler yaşanıyor. Su kirletiliyor, çevreye zarar veriliyor. Birinci derece doğal koruma alanı olmasına karşın, kaynağın canlı yem tüccarlarının hışmına uğradığı görülüyor.

Kırkgöz Pınarbaşı mevkiinde bulunan gölün doğal canlıları arasında yayınbalığı, yengeç, sazan, meke, karabatak

Kırkgözler Deresi'nin dibi zengin bir bitki örtüsüyle kaplı. Bu da oldukça birçok canlıya doğal bir korunma ortamı sağlıyor. Nilüfer kökleri arasında dolaşan tatlı su yengeci için olduğu gibi.

bulunuyor. Birçok kuş türünün de göç yolu üzerinde olduğundan durakalma/dinlenme alanı olarak da önemli bir doğal alan burası. Gölün üzerinde nilüfer çiçekleri görülmeye değer. Su öyle berrak ki, içindeki bitki ve balıkları akvaryumdan izler gibi izlemek mümkün. Nilüferlerin yanı sıra tatlı su sarmaşıkları da Kırkgöz'ün sualtı florasını oluşturur. Ancak bu güzelliği bozan bir şey var: İnekler. Çevrede büyükbaş hayvan yetiştirenler maalesef ineklerin sağ kaynak suları arasında dolaşmasına izin veriyor. İnekler de tatlı su sarmaşıklarını yiyerek bitki dokusunu bozuyor.

Balık avcılarının canlı yem olarak kullandığı böcekler bu sudaki doğal hayatın bir parçasıdır. Ancak yem tüccarları kamyonlarca delikli tuğla getirip suya seralıyorlar. Bu böcekler de buraya yerleşiyor, yetişiyor. Birkaç hafta sonra yemciler gelip bu böcekleri toplayıp gidiyorlar. Ama tuğlalar yerinde duruyor. Tuğlalar ve inekler neredeyse bu bölgenin adını Kırkgözler'den Kırkhanımlar'a çevirmeye aday gösteriliyor.

Su kaynağı Devlet Su İşleri'nin yetkisinde ve suyun kullanımı da Kepez Elektrik Şirketi'ne ait. Her iki kurum da bu yem avcılarına ve çiftçilere dur diyemiyor. Pınarbaşı Gölü'nde yaptığımız dalışlarda gördüğümüz tuğlaların sayısı ile neredeyse 10 katlı bir apartman yapılabilir. Açıkçası göle yazık oluyor. Buna bir de dağ yamacında yer alan kireç fabrikasının çevreye etkisini eklemek gerek. Fabrikanın tozu dumanı en çok çevredeki ağaçları etkilemiş; örneğin zeytin ağaçları ürün vermez olmuş.

Kırkgözler doğal güzelliklerinin yanı sıra tarihi güzelliklere de ev sahipliği yapıyor. Anadolu'daki sayıları 200'e yakın kervansaraylardan birisi olan Kırkgözhan burada bulunuyor. Kırkgözhan, II. Giyaseddin Keyhusrev tarafından (1237-1246) yaptırıldı. Han Doğu'nun ipeğini kervanlar ile Batı'ya taşıyan İpek Yolu'nun Akdeniz'deki güzergâhı üzerinde yer alıyordu. Bu güzergâh, Suriye üzerinden Antakya, Alanya, İzmir (Foça), Avrupa hattını izliyordu. 14. yüzyıldan sonra, Osmanlılar dönemlerinde de önemini sürdüren İpek Yolu, yeniçağda yapılan keşifler sonucu eski canlılığını

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

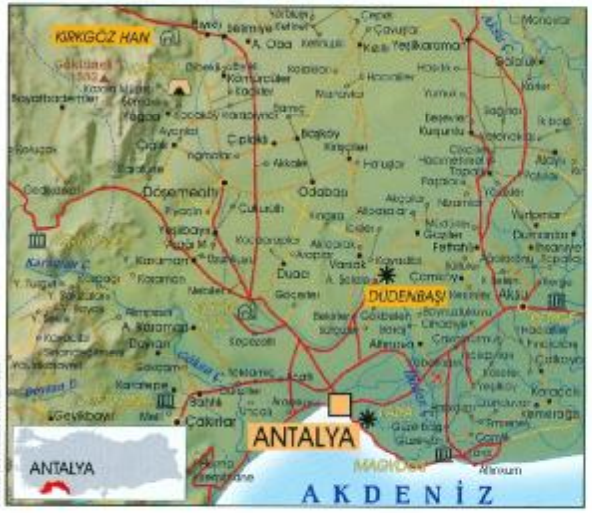
yütmeye başladı. 16. ve 17. yüzyıllarda ipeğin Avrupa'da üretilmeye başlanmasından sonra ise eski önemini iyice kaybetti. Ortaçağ Anadolu'sunda ticaret, devletin zenginliğini birinci derecede etkileyen faaliyetler arasında yer almaktaydı. Anadolu'da Selçuklular, yabancılarla ticari anlaşmalar yapmışlar; Hıristiyan tacirlere, Müslüman tacirler gibi Anadolu topraklarında ticaret özgürlüğü tanımışlar; yolculuklarında karşılaşabilecekleri soygunlara ve her türlü zarara karşı devlet güvencesi sağlamışlardı. Ticari yaşamı gözetmek amacıyla devlet sigorta sistemini ilk kullanan ve ayrıca gümrük vergilerinde uyguladıkları indirimlerle ticari hayatı özendirmeye çalışan yine Selçuklular olmuştu. Han ve kervansaraylar, bu aktif ortamın önemli görevler yüklenen kuruluşlarıydı. Issız yollar üzerinde kaleyi andıran görünümleri, zengin taş süslemeleri, gelişmiş mekân tasarımları ile etkileyici bir mimariye sahip bu görkemli yapılar, belli bir ulaşım programının ve güçlü bir yol politikasının uygulanması bakımından çok önemliydi.

Gerek Selçuklu, gerekse Osmanlı devirlerinde inşa edilen kervansaraylarda, kervanlar askeri birlikler tarafından korunmuşlardı. Kervansarayda kalındığı sürece yolcuların can ve malları teminat altına alınırdı. Her türlü bakım ve hizmetlerin yerine getirilmesinden doğan giderleri bu amaçla kurulmuş vakıflar karşılardı. Kırkgözhan ve Anadolu'da yaklaşık 200 kadar benzeri, seyahat ve ticareti güvence altına alan, sosyal dayanışmayı sağlayan nitelikleri yanında, gelen tacirlerin mallarını pazarladıkları durak yerleriydi. Ayrıca önceden depolanan erzak ile mühimmat sayesinde ordunun sefer zamanında ikmalini kolaylaştıran üslerdi. İpek Yolu üzerindeki han ve kervansaraylar genellikle yaya yürüyüşü ile 8-10 saati geçmeyen, deve yürüyüşüyle de bir gün süren

Kırkgözler bölgesindeki Pınarbaşı mevkiinde yüzlerce kaynaktan su tışkırıyor. Ne yazık ki günübirlik pikniğe gelenler çevreyi ve suyu kirletiyorlar (solda, üstte). Kırkgözler Deresi'nde güneşlenmek amacıyla bir kalasın üzerine çıkan kaplumbağalar, bir süre sonra birbirine kur yapmaya başlıyor (solda).

Kırgözhan, II. Giyaseddin Keyhüsrev (1237-1246) tarafından yaptırıldı. Han, İpek Yolu'nun Akdeniz'deki güzergâhı üzerinde yer alıyordu. Bu güzergâh, Suriye üzerinden Antakya, Alanya, İzmir (Foça), Avrupa hattını izliyordu. Kırkgözhan günümüzde televizyon dizilerine ev sahipliği yapıyor.

30-40 kilometrelik mesafelerde inşa edilmişlerdi.

Kırkgözhan tam bir kaleye benziyor. Kalın ve sağır duvarlarıyla dışa kapalı bir yapı olması sebebi ile oldukça güvenlikli. İçlerinde yolcuların yatmasına mahsus odalar, atların dinlenmesi ve eşyaların korunması için bölümler, mescit, yıkanma yerleri, çeşmeler ile nalbant, doktor, veteriner, araba ve koşum onarım hizmetlerinin sağlandığı bölümler de yer alıyor.

Han ve kervansaraylarda konaklayan yolcular din, dil, ırk farkı gözetilmeden üç gün kalabilir, hastaysa tedavi edilirdi. Günde iki öğün yemek verilen, barınma ihtiyaçları karşılanan, hayvanlarına bakılan ve yem temin edilen bu yolculardan üç gün süreyle hiçbir ücret alınmaz, tüm giderler vakıftan karşılanırdı. Üç günün sonunda odaların dışında yolcuların ayakkabıları ters çevrilir ve böylece handan ayrılma zamanının geldiği hatırlatılırdı.

Umarız Kırkgözler'deki doğal ve tarihi güzellikler korunur ve gelecek nesiller de yaşarken bu güzellikleri izlemenin tadına varabilirler ■

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com